

17 juni 2018

Motion

till kommunfullmäktige

Inför sommarkollo för äldre i Jönköpings kommun.

I vår kommun finns ambitioner och satsningar för att bryta ensamhet och isolering bland äldre. Föreningslivet organiserar, med kommunalt stöd, dagverksamheter och träffpunkter. Sommartid riskerar emellertid många att bli än mer ensamma, då många ideella organisationer drar ner på verksamheten och antalet mötespunkter minskar.

Äldrekollo (alternativa benämningar är pensionärskollo eller seniorläger) kan vara ett sätt att bryta den sociala isoleringen och ensamheten hemma, och knyta nya vänskapsband. Kollon för äldre har funnits runt om i vårt land sedan slutet av 1990-talet. Idag finns sådan verksamhet i ett trettio-tal kommuner. Syftet är att bryta deltagarnas sociala isolering och ensamhet, ge miljöombyte, leda till nya vanor och bygga bestående vänskapsband.

Det saknas inte rapporter, stundom mycket entusiastiska sådana, om att sommarvistelse på kollo har en mycket positiv inverkan på deltagarnas livskvalitet och hälsa.

En ledare med lång erfarenhet av denna verksamhet förklarar vad som händer med deltagarna: ”Helt plötsligt får man se de äldre börja leva igen och det är fascinerande att se att så lite betyder så mycket. Det är sociala gemenskapen, gemensamma måltider och naturen och havet som gör att människor mår så bra men vi märkte att aktiviteter inte var så viktigt utan att de får prata”¹.

Ett flertal deltagare beskriver sig få extra energi på kollot eftersom ”att man där är en del av en gemenskap som man saknar i sin vardag. En kvinna som ofta känner sig ensam tycker det är intressant med nya människor och nya insikter och att hon får energi av att vara bland andra. Av att folk är glada och skrattar”². Måltidsgemenskapen är viktig. ”Bara det att slippa sitta ensam hemma och äta är värt mycket”, säger en deltagare³.

En intressant vetenskaplig studie är ”*Här händer nästan alltid mirakel*”. Äldrekollot som fenomen, görandet av ålder under vistelsen och kollots implikationer för äldres hälsa och livskvalitet⁴. Titeln syftar, med vetenskaplig skepsis, på den stora mängden entusiastiska berättelser om ”mirakel” som påstås ha ägt rum vid dessa sommarkollon.

¹Monika Henriksson i Norrtälje, P4 Extra, 2016-04-26

² *Här händer nästan alltid mirakel*. Äldrekollot som fenomen, görandet av ålder under vistelsen och kollots implikationer för äldres hälsa och livskvalitet. Gabriella Nilsson, Lisa Ekstam & Janicke Andersson. Working Papers in Medical Humanities, Vol 2, No 3 2016, sidan 50.

³ Seniorkollo bryter isoleringen. Göteborgs-Posten, 2016-04-27

⁴ *Här händer nästan alltid mirakel*. Äldrekollot som fenomen, görandet av ålder under vistelsen och kollots implikationer för äldres hälsa och livskvalitet. Gabriella Nilsson, Lisa Ekstam & Janicke Andersson. Working Papers in Medical Humanities, Vol 2, No 3 2016. Med ett tvärvetenskapligt perspektiv - arbetsterapi, kritisk gerontologi och etnologi – genomfördes 2015 trettio intervjuer med arrangörer och deltagare. Observationer gjordes vid två olika äldrekollon. Medicematerial som behandlade sommarkollon för äldre insamlades.

Forskarna sammanfattar sin syn på verksamheterna och de många positiva omdömena på följande sätt:

”Även om mirakel kanske är ett väl starkt ord för att beskriva det som sker på kollo så kan det konstateras att vistelsen tycks ha en starkt positiv inverkan på deltagarnas upplevelse av livskvalitet och hälsa. Vår mening efter att ha genomfört intervjuer med arrangörer och deltagare, liksom efter att själva ha vistats i verksamheter och gjort observationer, är att de äldre kollo som arrangeras på olika håll i Sverige fyller en viktig funktion för de äldre som får möjlighet att delta. Av studien framgår dessutom att det inte bara är deltagarna som påverkas positivt av vistelsen på kollo. Även för arrangörerna, inte minst för de frivilliga som hjälper till med verksamheten, har vistelsen på kollo ett viktigt värde, vilket antyder att en kolloverksamhet skulle kunna ha positiv inverkan på en större äldreomsorgsorganisation”⁵.

Pingstkyrkan arrangerar sommaren 2018 ett tredagarskollo för pensionärer 60+ på Stiftsgården Tallnäs. Det behövs mer av detta! Starka skäl talar för att Jönköpings kommun, gärna i samarbete med föreningslivet, startar upp kolloverksamhet för äldre.

Erfarenheter visar att verksamheten bör vara förlagd i en naturskön miljö med närhet till skogen och vattnet, med möjligheter till utevistelser och att det finns en blandning av planerade aktiviteter i grupp och ”egentid”. I våra trakter och annorstädes finns gott om föreningsanläggningar, kursgårdar, lägergårdar och barnkollo som lämpar sig för äldre kollo.

Socialförvaltningen vet vilka äldre som kan vara aktuella. Kommunens uppsökarverksamhet är av särskild betydelse, då det är viktigt få kontakt med de som befinner sig längst från föreningsliv och organiserade aktiviteter.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår undertecknad

- att** Jönköpings kommun startar upp sommarkollo för äldre,
- att** föreningslivet på olika sätt involveras i denna verksamhet,
- att** personer över 65 i vår kommun år ska ha rätt att ansöka om plats vid äldre kollo.

Jerry Hansson

Vänsterpartiet

⁵ Här händer nästan alltid mirakel”. Äldre kollo som fenomen, görandet av ålder under vistelsen och kollots implikationer för äldres hälsa och livskvalitet, sidan 83.